Hukuk Bölümü 2009/91 E., 2010/42 K.

"İçtihat Metni"

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Zabıta görevlilerince düzenlenen 16.07.2006 tarih ve 591 sayılı İdari Yaptırım Karar Tutanağı ile, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 36/2. maddesini (gürültü fiili) ihlal ettiğinden bahisle davacı şirkete, 5000.00 YTL idari para cezası verilmiştir.

Davacı vekili, para cezası ile cezalandırılmalarına ilişkin tesis edilen işlemin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

İSTANBUL 7. iDARE MAHKEMESİ; 09.08.2006 gün ve E:2006/64, K:2006/6 sayı ile, 31.03.2005 günlü Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5326 Sayılı Kabahatler Kanunu'nun "başvuru yolu" başlıklı 27. maddesinde "İdari para cezası kararlarına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine itiraz edilebileceğine" ilişkin hükme yer verilmiş bulunduğu; dava dilekçesinin incelenmesinden, davacının, 5326 Sayılı Kabahatler Kanunu'nun 36.maddesinde" gürültü" başlığı altında düzenlenen fiili nedeniyle, para cezası ile cezalandırılması yönünde tesis edilen işleme karşı dava açtığı, yukarıda aktarılan kanun hükmü uyarınca, Kabahatler Kanunu çerçevesinde verilen idari para cezalarına karşı açılacak davalarda İdare mahkemelerinin değil, Sulh Ceza mahkemelerinin görevli olduğu sonucuna ulaşılmış olduğu; açıklanan nedenlerle; 5326 Sayılı Kanun'un 27. maddesince Sulh Ceza Mahkemesine açılması gereken davanın, Mahkemelerinin görev alanına girmemesi nedeniyle davanın görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez, para cezasına karşı adli yargı yerinde itirazda bulunmuştur.

Beykoz Sulh Ceza Mahkemesi; 18.07.2007 gün ve Dosya No: 2006/908 Müt., KARAR NO: 2006/908 Müt. sayı ile, işin esasını inceleyerek, muterizin itirazının reddine karar vermiş; davacı vekili, Mahkemenin verdiği kararın başka bir işleme ait bulunduğunu da belirterek, Üsküdar Ağır Ceza Mahkemesi nezdinde karara itiraz etmiştir.

Üsküdar 3. Ağır Ceza Mahkemesi: 14.01.2008 gün ve D.İş No: 2008/110 sayı ile, 5560 Sayılı Kanunla değişik 5326 Sayılı Kanun ve 2872 Sayılı Kanun'un 25/2 maddeleri gereğince; görev İdari Mahkemesine tevcih edildiğinden, itirazın kabulüyle Beykoz Sulh Ceza Mahkemesi'nin 18.07.2007 tarih ve 2006/908 müt. sayılı kararının kaldırılmasına, dosyanın gereği için Mahkemesine iadesine karar vermiştir.

BEYKOZ SULH CEZA MAHKEMESİ: 04.02.2008 gün ve Dosya No: 2006/908 Müt., KARAR NO: 2006/908 Müt. Sayılı EK KARAR ile; Mahkemelerine ait 2006/908 Müt sayılı dosyasının, Port Çubuklu Turizm Tic. Ltd. Şti vekili Av. T. O.'ın itiraz dilekçesine istinaden 28.12.2007 tarihi itibariyle Nöbetçi Ağır Ceza Mahkemesine gönderilerek, dosyanın Üsküdar 3. Ağır Ceza Mahkemesinin 2008/110 D. İş sayılı kararıyla, 5560 sayılı kanunla değişik 5326 sayılı kanunun ve 2872 sayılı kanunun 25/2 maddeleri gereğince, görev İdari Mahkemesine tevcih edildiğinden itirazın kabulüyle, mahkemelerinin 18.07.2007 tarih ve 2006/908 Müt. Sayılı kararının kaldırıldığı anlaşılmakla; Üsküdar 3. Ağır Ceza Mahkemesince verilen kararın incelenmesiyle, karar verme yetki ve görevinin İDARİ MAHKEMELERİNE ait olması nedeniyle Mahkemelerinin görevsizliğine karar vermenin gerekmiş bulunduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mustafa KICALIOĞLU, Mahmut BİLGEN, Habibe ÜNAL, Ayper GÖKTUNA, Serdar AKSOY ve Muhittin KARATOPRAK'ın katılımlarıyla yapılan 01.03.2010 günlü toplantısında:

I- İLK İNCELEME : Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulu'nun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği..." açıkça belirtilmiştir. Bu durum gözetildiğinde, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

Davacı vekili tarafından Beykoz Sulh Ceza Mahkemesine verilen dilekçe ile Mahkemenin; görev uyuşmazlığının çözümü yönünde hüküm kurmadığı nedeniyle kararın düzeltilmesi istenilmiş ise de; Mahkemece dosya Yargıtay'a; Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından da, İdare ve Sulh Ceza Mahkemeleri arasında karşılıklı görevsizlik kararları verildiğinin anlaşıldığından bahisle, uyuşmazlığın çözümü için Mahkememize gönderilmiştir.

Bu haliyle, her ne kadar 2247 sayılı Yasa'da öngörülen yönteme uymamakta ise de adli ve idari yargı yerleri arasında Yasa'nın 14. maddesi uyarınca olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, adli yargı dosyasının; davacı vekilinin dilekçesi üzerine Uyuşmazlık Mahkemesine intikal ettirildiği; Başkanlık yazısıyla, idari yargı kararının kesinleşme durumunu gösteren onaylı bir örneğinin Mahkemesinden istenildiği ve sonuçta usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, adli ve idari yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II- ESASIN İNCELENMESİ : Raportör- Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Dr. İlknur ALTUNTAŞ ile Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ :

Dava, 5326 sayılı Yasa'nın 36/2. maddesine aykırılık nedeniyle verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

30.3.2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesini değiştiren 6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesinde " (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır." denilmiş; Kanunun 16. maddesinde, kabahatler karşılığında uygulanacak olan idari yaptırımların idari para cezası ve

idari tedbirlerden ibaret olduğu, idari tedbirlerin ise, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirler olduğu hükme bağlanmış; Kanunun 27. maddesinin (1) bendinde "İdari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya fethimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, Sulh Ceza Mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir." (8). bendinde ise "İdari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak İdari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararlarında verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görülür." hükümlerine yer verilmiştir.

Aynı Yasanın "Gürültü" başlığını taşıyan 36. maddesinde "(1) Başkalarının huzur ve sükununu bozacak şekilde gürültüye neden olan kişiye, elli Türk Lirası idari para cezası verilir.

(2) Bu fiilin bir ticari işletmenin faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde işletme sahibi gerçek veya tüzel kişiye bin Türk Lirasından beşbin Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir.

(3) Bu kabahat dolayısıyla idari para cezasına kolluk veya belediye zabıta görevlileri karar verir. ", hükmü yer almıştır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, 6 adet kolon vasıtasıyla CD'den müzik yayını yapmak suretiyle, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 36/2. maddesini ihlal ettiğinden bahisle davacı şirkete, idari para cezası verilmiş; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren başka bir karar verilmemiştir.

Bu durumda, davacıya verilen idari para cezasının, 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu ve Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde aynı Kanun hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Sulh Ceza Mahkemesince verilen (Ek karar) görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ:Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Beykoz Sulh Ceza Mahkemesi'nce verilen 04.02.2008 gün ve Dosya No: 2006/908 Müt., KARAR NO: 2006/908 Müt. sayılı (EK KARAR) GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 01.03.2010 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.